

Sygn. akt III PK 161/14

POSTANOWIENIE

Dnia 23 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z powództwa U. B.

przeciwko Miejskiemu [...] L. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L.

o przywrócenie do pracy,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 23 kwietnia 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w L.

z dnia 27 czerwca 2014 r., sygn. akt VII Pa [...],

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. zasądza od powódki na rzecz strony pozwanej 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w L. wyrokiem z 27 czerwca 2014 r. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w L. z 11 grudnia 2013 r. w ten sposób, że oddalił powództwo U. B. o przywrócenie do pracy po rozwiązaniu umowy o pracę na podstawie art. 52 § 1 k.p.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., „ponieważ: 1. Istnieje potrzeba wykładni art. 29 § 1 pkt 2 k.p., budzącego poważne wątpliwości w zakresie prawidłowego określania w umowie o pracę oraz definiowania w orzecznictwie sądów, a także wywołującego rozbieżności w orzecznictwie sądów, pojęcia miejsca

wykonywania pracy, w aspekcie konieczności dokonania wypowiedzenia zmieniającego bądź zawarcia porozumienia zmieniającego w razie jego zmiany, poprzez przyjęcie jednego z dwóch wariantów: a) przyjęcie, że miejscem pracy wszystkich pracowników danego pracodawcy jest cały obszar geograficzny, teren, na którym prowadzi działalność pracodawca, bez względu na rodzaj ich pracy; b) przyjęcie, iż uzasadnione jest zróżnicowanie pojęcia „miejscu pracy” u tego samego pracodawcy dla różnych grup pracowników, zależnie od rodzaju wykonywanej przez nich pracy. 2. W sprawie występuje istotne zagadnienie prawne: czy zawarcie pomiędzy pracownikiem, któremu w trybie art. 42 § 4 k.p. powierzono inną pracę niż określona w umowie o pracę, a pracodawcą, porozumienia zmieniającego, obejmującego jedynie rodzaj wykonywanej przez pracownika pracy, nie określającego nowego miejsca świadczenia pracy, niweluje automatycznie powierzenie obowiązków w trybie art. 42 § 4 k.p. w innym niż dotychczas miejscu, czy też niezbędne było wyraźne odwołanie powierzenia pracy; a w wypadku odpowiedzi potwierdzającej automatyczne anulowanie powierzenia pracy: 3. czy zachowanie pracownika, odmawiającego świadczenia pracy na stanowisku i w miejscu wskazywanym przez pracodawcę, pozostającego (pracownika) w błędnym przekonaniu, że obowiązek świadczenia pracy w miejscu wskazywanym przez pracodawcę, ustał wobec zakończenia okresu powierzenia pracy w trybie art. 42 § 4 k.p. i w związku z tym pracodawca winien dopuścić go do świadczenia pracy w miejscu jej wykonywania przed oddelegowaniem, a zatem w sytuacji wdania się w spór na tle egzekucji z jednej strony obowiązków z drugiej praw pracowniczych, jest ciężkim naruszeniem podstawowych obowiązków pracowniczych, uzasadniającym rozwiązanie przez pracodawcę umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika?”.

Pozwany wniósł o nieprzyjęcie skargi do rozpoznania i zasądzenie kosztów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu i dlatego nie został uwzględniony.

Jako pierwszą wskazano podstawę przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Podstawa ta nie spełnia się z dwóch przyczyn. Po pierwsze art. 29 § 1 pkt 2 k.p. nie budzi poważnych wątpliwości w wykładni. Problem nie wykracza poza zwykłą wykładnię i stosowanie prawa. Wszak już tylko gramatyczna norma wynikająca z tego przepis jest jasna. Umowa o pracę określa strony umowy, rodzaj umowy, datę jej zawarcia oraz warunki pracy i płacy, w szczególności: 1) rodzaj pracy; 2) miejsce wykonywania pracy. Jak zauważono we wniosku przepis art. 29 § 1 pkt 2 k.p. ma już swą wykładnię w orzecznictwie. Decyduje miejsce pracy określone przez strony w umowie. Miejsce pracy jest istotnym elementem umowy o pracę, stąd jego zmiana może wymagać wypowiedzenia zmieniającego warunki pracy albo porozumienia stron. Nie jest też wykluczone, że pierwotnie ustalone przez strony miejsce pracy pozwala pracodawcy zmieniać miejsce wykonywania pracy przez pracownika w granicach danego rewiru (miasta) nawet w drodze polecenia pracodawcy. Wszystko to jednak zależy od umowy i treści stosunku pracy. Orzecznictwo, choćby podane we wniosku, nie jest w tym zakresie sprzeczne. Istotniejsze jest spostrzeżenie, że wniosek koncentruje się na sytuacji powódki. Autor wniosku nie ma nawet wątpliwości co do tego, że powinien być zastosowany „wariant zaproponowany w pkt 1 lit. b”. Recz jednak w tym, że podstawa przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. ma charakter uniwersalny. Czyli przedmiotem jej zainteresowania jest tylko sam przepis prawny, ze względu na potrzebę wykładni przepisu budzącego poważne wątpliwości lub wywołującego rozbieżności w orzecznictwie sądów. Innymi słowy formułując wniosek skarżący nie może oczekiwać, że pod formułą tej podstawy przysądu można odpowiedzieć jak powinno być wykładane i stosowane prawo w jej indywidualnej sprawie. Jest to domena podstawy przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. do której wniosek nie odwołuje się i nawet hasłowo nie twierdzi, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Po wtóre przesłanką podstawy przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. jest rozbieżność orzecznictwa. Wniosek nie wykazuje rozbieżności w orzecznictwie na tle wykładni art. 29 § 1 pkt 2 k.p., przynajmniej w stopniu, który uzasadniałby jego ujednolicenie. Wówczas niejako z urzędu zostałyby wywołana uchwała składu powiększonego Sądu Najwyższego.

Nie spełnia się również podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Rzecz w tym, że znaczenie ma wówczas problem jurystycznie doniosły o istotnym znaczeniu dla dziedziny lub systemu prawa, opracowany na podstawie analizy prawa, orzecznictwa, a nawet doktryny, po której to wpierw sam skarżący może stwierdzić, że istotne zagadnienie prawne rzeczywiście występuje i dlatego powinien rozpoznać je Sąd Najwyższy. Innymi słowy chodzi o problem o ważkim i uniwersalnym znaczeniu. Tymczasem wniosek sprowadza się do zwykłej wykładni i zastosowania prawa w konkretnej sprawie powódki. Powtarza się tu ten sam mankament, który stwierdzono wyżej w ocenie podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Zagadnienia wniosku zostały zredukowane do oceny zastosowania prawa w indywidualnej sprawie powódki. Jest to właściwe podstawie przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. a nie podstawie przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Jeżeli pominąć indywidualną sprawę skarżącą, choć ta w istocie wypełnia uzasadnienie wniosku, to rola Sądu Najwyższego nie może być redukowana do rozwiązywania wszelkich ogólnych kazusów formułowanych przez strony. W przeciwnym razie skarga stanie się powszechnym środkiem zaskarżenia i funkcja przedsądu będzie bezprzedmiotowa. Nawet rozwiązanie kazusu nie dowodzi, że wniosek przedstawił istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Ujęcie we wniosku zagadnień prawnych w ogólne sformułowania nie zmienia oceny, że odpowiedź sprowadzałaby się do konkretnego rozstrzygnięcia sprawy powódki.

Reasumując obie sformułowane we wniosku podstawy rozmiągają się z ustawowymi formułami podstaw przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Ich funkcje nie obejmują kontroli i oceny stosowania prawa w konkretnej sprawie. Przeciwnie chodzi wówczas o kwalifikowane problemy prawne o znaczeniu uniwersalnym. Natomiast wniosek i jego argumentacja może odpowiadać podstawie przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., do której skarżąca nie odwołuje się i nawet hasłowo nie stwierdza, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Z tych motywów, z braku zasadnej podstawy przedsądu, orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach zastępstwa procesowego strony pozwanej orzeczono na podstawie art. 98 i 99 k.p.c. oraz § 11 ust. 1 pkt 1 i § 12 ust. 4 pkt 2 (stosowanego

odpowiednio do odpowiedzi na skargę kasacyjną) rozporządzenia z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

I.n